

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Національний університет харчових технологій (Україна)
Hochschule Burgenland. University of Applied Sciences (Австрія)
Jagiellonian University (Польща)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
12 листопада 2025 року

Полтава 2025

якій точність, швидкість оброблення даних та адаптивність алгоритмів стають ключовими чинниками конкурентоспроможності. Підприємства, що зможуть ефективно інтегрувати технологічний потенціал штучного інтелекту з глибокою економічною експертизою, отримають стратегічну перевагу та визначатимуть розвиток інтелектуальної, гнучкої й стійкої економіки майбутнього.

Література

1. Kumar Velu Suresh. Artificial Intelligence in Economic Analysis: An Overview of Techniques, Applications and Challenges. *Asian Journal of Economics, Finance and Management*. 2024. №6. Р. 388-396.

2. Третьякова А. І. Використання штучного інтелекту та машинного навчання в моделюванні економічних процесів: перспективи та виклики. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2024. №4 (76). С. 78-83.

3. Розпорядження Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>

УДК 658.012.2:004.93'1

Шурдук Д.А., студентка
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

АНАЛІТИКА ДАНИХ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Аналітика даних сьогодні є одним із ключових чинників ефективного стратегічного управління підприємством, оскільки саме на основі достовірних і структурованих даних приймаються управлінські рішення, що визначають розвиток організації в довгостроковій перспективі. В умовах цифровізації економіки підприємства змушені адаптувати управлінські підходи, застосовуючи новітні аналітичні інструменти для глибокого розуміння ринкових тенденцій, поведінки споживачів, внутрішніх процесів і ресурсних можливостей [1].

Аналітика даних (Data Analytics) розглядається як процес перетворення великого обсягу різномірної інформації на корисні знання для підтримки прийняття рішень. Цей процес поєднує методи статистичного аналізу, економетричного моделювання, прогнозування та алгоритми машинного навчання. Розрізняють кілька рівнів аналітики – описову, діагностичну, прогнозну та прескриптивну. Кожна з них виконує специфічну функцію: від узагальнення минулих результатів до формування оптимальних стратегій дій у майбутньому [2].

Роль аналітики даних у стратегічному управлінні полягає у підвищенні обґрунтованості управлінських рішень і зниженні рівня невизначеності. На етапі планування аналітичні інструменти дозволяють виявляти тенденції розвитку галузі, оцінювати фінансову стійкість, структуру витрат і потенціал підприємства. У процесі реалізації стратегії аналітика сприяє моніторингу ключових показників ефективності (KPI), а також своєчасному реагуванню на відхилення від запланованих результатів [3]. На етапі контролю вона дає можливість ухвалювати адаптивні рішення, підвищуючи гнучкість підприємства в умовах динамічного середовища.

Інформаційно-аналітичні технології, що застосовуються у стратегічному менеджменті, охоплюють широкий спектр інструментів – від традиційних систем звітності до сучасних рішень штучного інтелекту. Серед найбільш поширених варто виділити BI-системи (Business Intelligence), які дозволяють інтегрувати дані з різних джерел, створювати інтерактивні панелі моніторингу та візуалізувати результати аналізу [2]. Програмні платформи, такі як Power BI, Tableau чи Qlik, надають можливість керівникам швидко оцінювати стан підприємства в режимі реального часу. Використання технологій Big Data, штучного інтелекту та машинного навчання відкриває нові можливості для моделювання сценаріїв розвитку підприємства, оцінювання ринкових ризиків і підвищення точності прогнозів [4]. Завдяки впровадженню аналітичних систем у стратегічне управління, підприємства отримують низку переваг та викликів, які систематизовано в таблиці 1.

Таблиця 1 – Переваги та виклики під час впровадження аналітичних систем у стратегічне управління

Переваги	Виклики
Перехід від інтуїтивного до науково обґрунтованого управління, що зменшує ймовірність помилкових рішень	Високі витрати на придбання програмного забезпечення
Удосконалення процесу стратегічного планування, оскільки рішення ґрунтуються на фактичних даних і прогнозах, а не на суб'єктивних припущеннях	Потреба у кваліфікованих фахівцях із аналітики
Підвищення ефективності використання ресурсів, оптимізації бізнес-процесів і створення доданої вартості	Питання безпеки та конфіденційності даних
Формування основи для побудови клієнтоорієнтованих стратегій, дозволяючи глибше розуміти потреби споживачів і прогнозувати їхню поведінку	Можливі стикання з труднощами інтеграції нових технологій у вже існуючу інфраструктуру або з опором персоналу до цифрових інновацій

Подолання цих проблем можливе за умови формування аналітичної культури на підприємстві, підвищення цифрової грамотності працівників і

розвитку компетенцій у сфері Data Science. Перспективи розвитку аналітики даних безпосередньо пов'язані з цифровою трансформацією бізнесу.

Таким чином, аналітика даних є необхідною складовою сучасного стратегічного управління підприємством. Вона формує інформаційну основу для визначення цілей, розроблення стратегій і контролю результатів діяльності. Використання аналітичних технологій сприяє підвищенню адаптивності, інноваційності та конкурентоспроможності організацій.

Література

1. Wang L., Zhao J. Strategic Blueprint for Enterprise Analytics: Integrating Advanced Analytics into Data-Driven Business. – Springer, 2024.
2. Jiménez-Partearroyo M., Medina-López A. Leveraging Business Intelligence Systems for Enhanced Corporate Competitiveness: Strategy and Evolution. – Systems, 2024, 12(3), 94.
3. Raffik Rasheed; Solainayagi Palaiyah; Chyzhevska Maryna; Krekoten Iryna; Ivasenko Olena; Bhasker Pant. Cyber-Physical protection system (CPPS) for improving key performance indicator (KPI) in a smart factory. *Proceedings of the fourth international conference on advances in manufacturing technology: icamt2022*. Pp. 020037-1 – 020037-8. URL: <https://pubs.aip.org/aip/acp/article-abstract/2937/1/020037/3306349/Cyber-Physical-protection-system-CPPS-for?redirectedFrom=fulltext>
4. Big Data Analytics, Strategic Capabilities, and Innovation Performance: Mediation Approach of Organizational Ambidexterity. — Sustainability, 2024, 16(12), 511.